

Fișă de măsură “Investiții în activități neagricole”

Titlu măsură: Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zonele rurale

Cod măsură: 6- M6.2.a/6A

Tipul măsurii: SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Majoritatea țăranilor din Ținutul Haiducilor nu dispun de mai multe surse de venit, fiind limitați la veniturile (mici) obținute din agricultură.

Măsura creează condițiile pentru diversificarea veniturilor fermelor agricole, prin certificarea lor ca structuri de cazare și dezvoltarea unui agroturism axat pe vânzarea produselor obținute la fermă, activități didactice la fermă și vânzarea de produse de artizanat local. În acest fel, măsura asigură posibilități de ocupare pentru toți membrii gospodăriei și chiar și pentru săteni din afara acesteia (de exemplu, meșteri populari care își desfășoară activitatea în atelierele amenajate la fermă). În plus, măsura asigură cadrul pentru ca persoane din afara GAL-ului să își facă o idee corectă privind calitatea produselor agro-alimentare obținute local și să devină, astfel, consumatori ai acestora (eventual în formula unui lanț scurt).

Măsura are o abordare axată pe zonă (vizând dezvoltarea agroturismului în fermele locale) și contribuie la rezolvarea problemelor P8, P9 și P11 identificate în analiza-diagnostic. Măsura reduce unele dintre punctele slabe menționate în analiza SWOT la secțiunea “Turism și meșteșuguri; patrimoniu cultural” - respectiv:

- *Lipsa infrastructurilor de cazare în cadrul fermelor țărănești;*
- *Lipsa produselor de artizanat locale, care să poată fi vândute ca și suveniruri;*
- *Lipsa serviciilor complementare în fermele agroturistice, destinate creșterii satisfacției vizitatorilor.*

Măsura valorifică și unele dintre punctele tari menționate în analiza SWOT la secțiunea “Turism și meșteșuguri; patrimoniu cultural” - respectiv:

- *Existența unui potențial turistic semnificativ, la nivelul unor atracții încă neamenajate pentru vizitare (potențial pentru ecoturism și turism rural);*
- *Existența unor studii de specialitate la nivelul GAL-ului, care oferă soluții pentru dezvoltarea turismului în teritoriu;*

Măsura contribuie, astfel, la atingerea obiectivelor 08, 09 și 011 din Strategia de dezvoltare locală.

Contribuția măsurii la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și complementaritatea cu alte măsuri din SDL

- Obiectiv de dezvoltare rurală: Obiectiv 3 - Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă
- Obiective specifice ale măsurii:
 - Dezvoltarea ofertei de servicii turistice și agroturistice la nivelul GAL-ului;
 - Încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale;
 - Facilitarea contactului direct al potențialilor clienți cu produsele locale.
- Măsura contribuie la prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Prioritatea 6 - Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale

- Măsura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg. (UE) nr. 1305/2013
- Măsura contribuie la Domeniul de intervenție: DI 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă
- Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:
 - Inovare: Măsura are un caracter inovativ, mai ales la nivelul investițiilor în ferme pedagogice și ateliere meșteșugărești, ambele puțin răspândite în teritoriu;
 - Mediu și climă: Fermele pedagogice vor încorpora aspecte ale agriculturii durabile, care vor fi diseminate, prin prezentare și observare directă, copiilor care vizitează ferma. Investițiile în spații de cazare la fermă și în ateliere meșteșugărești vor fi realizate ținând cont de dezideratul reducerii consumului energetic și asigurării eficienței energetice a clădirilor, în paralel cu dezideratul respectării arhitecturii și materialelor de construcție tradiționale.
- Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:
 - Beneficiarii direcți ai acestei măsuri sunt potențiali beneficiari direcți sau indirecți ai măsurilor 1-M1.1.a/1A “Țărani lideri”, 1-M1.2/1A “Activități demonstrative” și 3-M3.1.a/3A “Scheme de calitate”.
- Sinergia cu alte măsuri din SDL:
 - Măsura este sinergică cu măsurile 6-M6.2.b/6A “Tradiții”, 7-M7.2.a/6B “Servicii sociale integrate”, 7-M7.3.a/6C “Infrastructură broadband”, 7-M7.5/6B, “Infrastructură turistică mică” și 16-M16.7.a/6B “Strategie de branding”, toate contribuind la atingerea priorității 6 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

2. Valoarea adăugată a măsurii

În conformitate cu cele precizate în PNDR (p. 506), măsura creează valoare prin:

- *Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;*
- *Identificarea unor soluții locale creative pentru problemele existente la nivel local;*
- *Dezvoltarea identității locale;*

Proiectele ce se vor finanța în cadrul acestei măsuri creează plus-valoare, contribuind la apariția unei structuri de cazare încă prea puțin dezvoltată în Ținutul Haiducilor - ferma agroturistică, cu ofertă complexă de servicii (inclusiv fermă pedagogică și producție de artizanat local). Măsura oferă, în acest fel, posibilitatea diversificării veniturilor țăraniilor lideri și crează premisele apariției de lanțuri scurte, avându-i ca și clienți pe turiștii care vizitează ferma. Ca atare, măsura “Investiții în activități neagricole” este extrem de relevantă pentru Strategia de dezvoltare locală, fiind o etapă esențială pe ramura “Agroturism” din lanțul integrat “Agricultură și agroturism”.

Măsura se diferențiază de sub-măsura similară din PNDR și are caracter inovator prin fixarea unor criterii de eligibilitate și de selecție specifice teritoriului atât la nivelul acțiunilor eligibile (vezi punctul 6), cât și al beneficiarilor direcți (vezi punctele 4 și 8).

3. Trimiteri la alte acte legislative

- R (UE) nr. 1303/2013; R (UE) nr. 1407/2013; R (UE) nr. 215/2014; R (UE) nr. 1305/2013; R (UE) nr. 807/2014; R (UE) nr. 808/2014
- OUG nr. 44/2008; OUG nr. 142/2008; Ordinul 65/2013 și Ordinul 221/2015; HG 121/2013; HG 1267/2010; OG 107/1999 republicată.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

- **Beneficiari direcți:**
 - Fermieri sau membrii unei gospodării agricole, care își diversifică (pentru prima dată) activitatea, prin înființarea, în spațiul rural, a unei structuri de cazare agroturistice și/sau a unei ferme pedagogice ca structură cu scop recreativ și instructiv-educativ și/sau a unui atelier meșteșugăresc tradiționalnică (autorizați cu statut minim PFA);
 - Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun înființarea, în spațiul rural, a unei structuri de cazare agroturistice și/sau a unei ferme pedagogice ca structură cu scop recreativ și instructiv-educativ și/sau a unui atelier meșteșugăresc tradițional - activități pe care pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin;
 - Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscale, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia (start-ups).
- **Beneficiari indirecți:** Comunitățile locale.

5. Tip de sprijin

- Sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfecă pentru finanțarea de noi activități non-agricole în mediul rural pe baza unui plan de afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile pe teritoriul GAL Ținutul Haiducilor:

Domeniile de diversificare acoperite în cadrul măsurii sunt:

- înființarea, amenajarea, dotarea și certificarea de structuri de cazare din mediul rural cu sau fără servirea mesei;
- amenajarea și dotarea fermelor ca și spații în scop recreativ și instructiv-educativ "ferma pedagogică";
"Fermele pedagogice" - sunt structuri de primire în scop recreativ și instructiv-educativ pentru petrecerea timpului liber unde vizitatorii, în special copiii și tinerii dar și adulții pot asista sau observa sau participa la activitățile fermei;
- amenajarea și dotarea de ateliere meșteșugărești tradiționale, funcționale în cadrul unor ferme din mediul rural (cu producție și servicii de artizanat și suveniruri locale: olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.).

Un proiect poate prevedea una sau mai multe acțiuni eligibile.

Acțiuni neeligibile: Investiții care nu respectă patrimoniul arhitectural tradițional al zonei.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri;
- Proiectul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinate prin măsură;
- Sediul social și punctul/punctele de lucru trebuie să fie situate în spațiul rural, iar activitatea va fi desfășurată în spațiul rural, pe teritoriul GAL Ținutul Haiducilor;
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în cel mult 2 luni de la data deciziei de acordare a sprijinului;
- Investiția va respecta reglementările de urbanism în vigoare și va fi compatibilă cu patrimoniul arhitectural tradițional al zonei;

- Investiția va respecta prevederile legislației în vigoare din domeniul sănătate publică, sanitar-veterinar și siguranță alimentară și va fi conformă cu prevederile legislației în vigoare privind clasificarea structurilor turistice.

- **Costuri eligibile:**

- Sprijinul se acordă pentru activitățile prevăzute pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri (PA). Toate cheltuielile propuse prin PA, inclusiv capital de lucru și capitalizarea întreprinderii și activitățile relevante pentru implementarea corectă a PA aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.
- Alte angajamente: Înaintea solicitării celei de-a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada desfășurării activităților comerciale prin producția comercializată sau prin activitățile prestate, în procent de minim 10% din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri);
- Costuri neeligibile : Cheltuielile aferente domeniilor exceptate în conformitate cu ordinul MADR nr. 1731/2015, cu modificările și completările ulterioare.

8. Criterii de selecție:

- Selecția proiectelor pentru această măsură va fi organizată pe baza următoarelor principii:
 - Se vor organiza sesiuni de depunere a proiectelor cu perioadă limitată în timp în funcție de gradul de absorție al fondurilor alocate ;
 - Definirea unui prag minim de punctaj pentru ca proiectele să fie eligibile;
 - Acordarea de prioritate în evaluare/selecție proiectelor cu punctajul cel mai ridicat.
- Prioritate la finanțare vor avea, în baza criteriilor de selecție ce vor fi stabilite prin Ghidul solicitantului:
 - Fermieri și membri ai gospodăriilor agricole care implementează un plan de afaceri prevăzând acțiuni eligibile atât pentru înființarea unei structuri turistice în cadrul fermei/gospodăriei, cât și pentru amenajarea unor ateliere meșteșugărești tradiționale funcționale și/sau ferme pedagogice;
 - Fermieri și membri ai gospodăriilor agricole deja atestați ca și meșteri populari;
 - Fermieri și membri ai gospodăriilor agricole care sunt membri și ai unei forme associative legal constituite cu activitate pe teritoriul GAL-ului.
 - Țărani lideri care au participat la măsura: 1-M1.1.a/1A “Țărani lideri” .
 - Proiectele cu nivel ridicat de calitate al planului de afaceri, care va fi stabilit în funcție de producția comercializată sau activitățile prestate, în procent de peste 10 % din valoarea primei tranșe de plată.

Proiectele care asigură eficiența utilizării resurselor alocate raportat la gradul de intervenție asupra clădirii existente.

- Proiecte care prevăd reabilitarea caselor vechi până în anul 1980.
- Proiecte care se încadrează în Documentului de informare și îndrumare pentru utilizarea durabilă a patrimoniului construit local-Propunerii pentru facilitarea implementării strategiei de dezvoltare locală a Asociației Grup de Acțiune Locală Ținutul Haiducilor).
- Proiecte care prevăd menținerea populației tinere în mediul rural.
- Se vor aplica regulile de ajutor de minimis în vigoare.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

- Contribuția publică nerambursabilă este de 335.000 Euro. Finanțarea pentru un proiect

se va încadra între minim 5.000 Euro și maxim 35.000 Euro pentru un proiect.

- Numărul de proiecte estimate a se finanța este de minim 15 și maxim 60.
- Rata sprijinului este de 100%;
- Sprijinul pentru înființarea de activități nonagricole în zone rurale se va acorda, sub formă de primă, în două tranșe astfel:
 - 70% din quantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
 - 30% în quantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei ani de la semnarea deciziei de finanțare.
- Perioada de implementare a Planului de Afaceri este de maximum 2 ani și include controlul implementării corecte, precum și plata ultimei tranșe. În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.

10. Indicatori de monitorizare

- Indicator: Număr de noi structuri de cazare funcționale în cadrul fermelor din GAL Ținutul Haiducilor (cod CAEN 5520) - minim 10
- Indicator: Număr de ferme pedagogice constituite în GAL Ținutul Haiducilor - minim 10
- Indicator : Număr de noi ateliere meșteșugărești tradiționale funcționale amenajat în ferme din GAL Ținutul Haiducilor - minim 5
- Indicatorul specific LEADER: Crearea de locuri de muncă - minim 15.